

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.korpo.pol.pl/cbos> E-mail: cbos@pol.pl

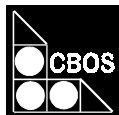
BS/16/16/98

OPINIE O WYDARZENIACH W SŁUPSKU, ROLI POLICJI I MEDIÓW

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ '98

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

OPINIE O WYDARZENIACH W SŁUPSKU, ROLI POLICJI I MEDIÓW

- ◆ Polacy w większości nie są zwolennikami przywracania porządku publicznego za wszelką cenę - dwie trzecie ankietowanych (66%) opowiedziało się za tym, by policja ściśle stosowała się do obowiązujących przepisów i przestrzegała swobód obywatelskich, nawet jeśli miałyby to utrudnić jej zaprowadzenie porządku. Tylko mniej niż co trzeci respondent (30%) uznał przywracanie porządku za wartość nadrzędną.
- ◆ Zamieszki na ulicach Słupska znacznie więcej osób rozpatruje raczej w kategoriach wykorzystania przez młodych ludzi okazji do awantury i walki z policją (56%) niż jako wyraz oburzenia z powodu brutalności policji i śmierci trzynastoletniego kibica (16%). Jednak stosunkowo dużo osób wykazuje zrozumienie dla motywów młodych ludzi, które wyprowadziły ich na ulicę.
- ◆ Odpowiedzialnością za wydarzenia w Słupsku ankietowani obciążają przede wszystkim obie bezpośrednio zaangażowane strony, tzn. kibiców (31%) oraz policję (21%). Często wymieniają jednak także niewłaściwe wychowanie młodzieży, obwiniając instytucje wychowawcze: przede wszystkim dom i rodziców (20%), a także szkołę (6%).
- ◆ Zdaniem badanych, wydarzenia na ulicach Słupska pokazały, iż policjanci generalnie nie są przygotowani do interwencji w tego rodzaju sytuacjach (66%). Jednocześnie wśród ankietowanych dominuje opinia, że Polacy nie są przychylnie nastawieni do policji i raczej jej nie pomagają.
- ◆ Co drugi respondent (50%) uważa, że media swoimi relacjami podgrzewały atmosferę poszukując w tych wydarzeniach przede wszystkim sensacji. Tylko więcej niż co trzeci badany (35%) zgodził się z opinią, że radio i telewizja bezstronnie informowały o dramacie rozgrywającym się na ulicach Słupska.

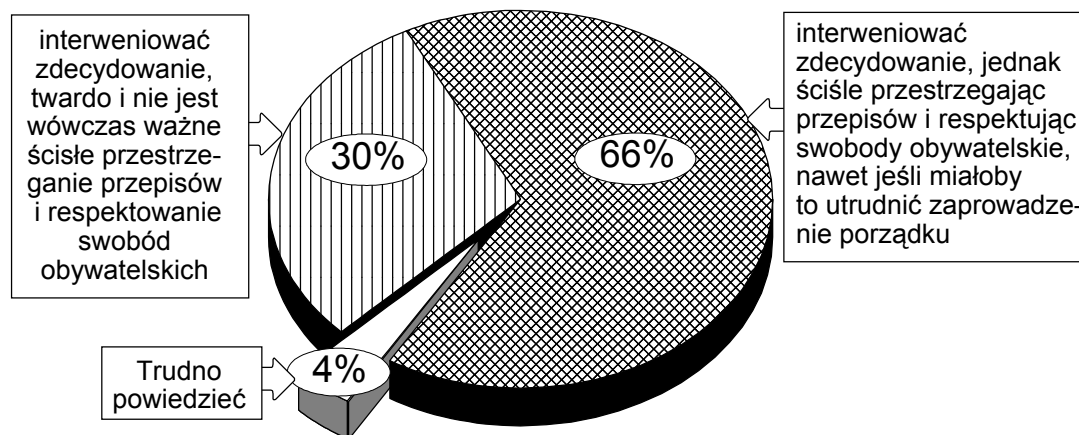
Wydarzenia w Słupsku skupiły w ostatnich tygodniach zainteresowanie opinii publicznej. Również po ich zakończeniu szeroko komentowane są niektóre aspekty tych wydarzeń, takie jak praktyka działania policji, jej uprawnienia, problemy kontroli wewnętrznej, sprawa organizacji imprez sportowych i agresji kibiców, rola mediów w przebiegu tego typu zdarzeń itp. W ostatnim sondażu¹ zapytaliśmy ankietowanych o niektóre z tych kwestii. Interesowały nas opinie respondentów na temat dylematu między sprawnością działania policji a zasadą bezwzględnej nienaruszalności praw obywatelskich, chcieliśmy się także przekonać, jaki jest zakres akceptowanych społecznie zachowań policji wobec kibiców.

PRAWA OBYWATELSKIE PRZEDE WSZYSTKIM

Ankietowani najczęściej są zdania, że nie należy przywracać porządku publicznego za wszelką cenę - dwie trzecie opowiada się za tym, by policja ściśle stosowała się do obowiązujących przepisów i przestrzegała swobód obywatelskich, nawet jeśli miałyby to utrudnić jej zaprowadzenie porządku. Tylko mniej niż co trzeci badany zaakceptował alternatywną opinię, iż przywracanie porządku to wartość nadrzędna i nie jest wówczas ważne ściśle przestrzeganie przepisów czy respektowanie swobód obywatelskich.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (92) przeprowadzono w dniach 16-20 stycznia '98 na 1153-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

RYS. 1. CZY, PANA(I) ZDANIEM, W SYTUACJI NARUSZENIA PORZĄDKU PUBLICZNEGO POLICJA POWINNA:

Akceptacja doraźnego zawieszania swobód obywatelskich na rzecz skuteczności działania wyraźnie idzie w parze z wiekiem respondentów². Wśród osób młodych (do 34 roku życia) najwyżej jedna czwarta jest skłonna zaakceptować niekonstytucyjne działania policji, liczba ta zwiększa się z każdym dziesiątkiem lat, a wśród najstarszych respondentów blisko dwie piąte wyraża zgodę na tego typu działania. Podobna zależność występuje w przypadku wykształcenia - im niższy jego poziom, tym większa aprobatą skuteczności kosztem praw obywatelskich. Nietrzymanie się litery prawa nieco częściej tolerują mężczyźni, mieszkańcy wsi i dużych, choć nie największych miast (od 101 do 500 tys. ludności), a w grupach społeczno-zawodowych rolnicy, pracownicy fizyczno-umysłowi i renciści.

Interesujące, że akceptację przekraczania przepisów i czasowego zawieszania praw obywatelskich przez policję nieco częściej niż inni wyrażają badani o lewicowych poglądach politycznych, a w elektoratach partyjnych - zwolennicy SLD i PSL.

² Zob. tabele aneksowe.

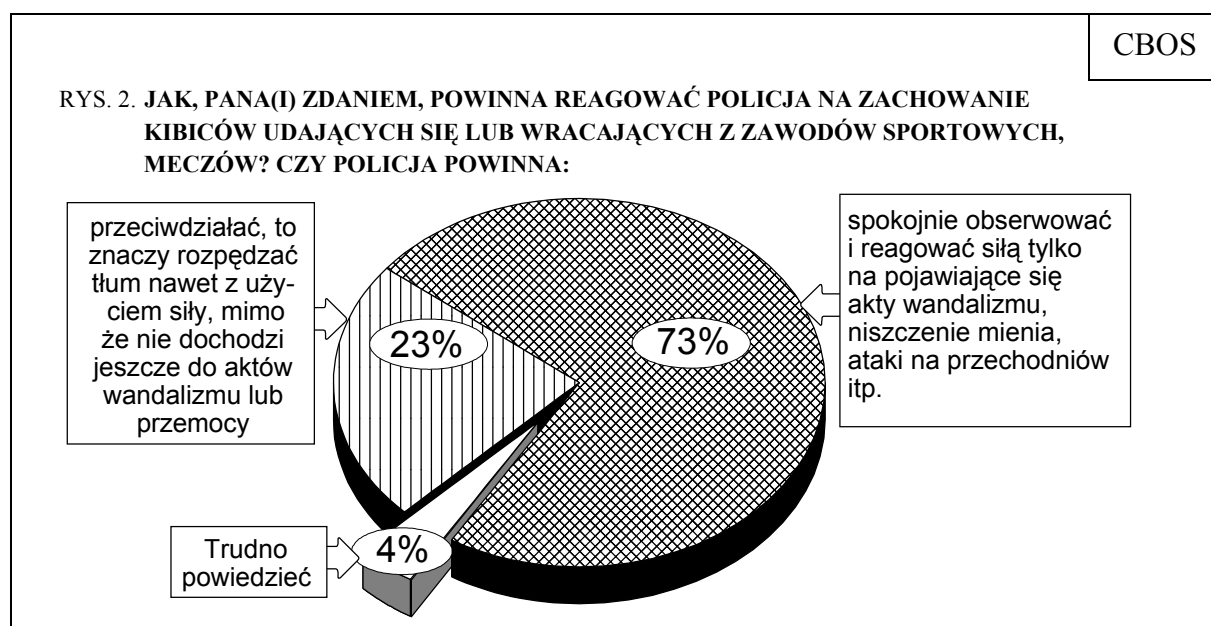
Tabela 1

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w sytuacji naruszenia porządku publicznego policja powinna:	Potencjalne elektoraty partyjne					
	UW	UP	AWS	ROP	SLD	PSL
– interweniować zdecydowanie, twardo i nie jest wówczas ważne ściśle przestrzeganie przepisów i respektowanie swobód obywatelskich <i>czy też</i>	24	25	27	35	43	45
– interweniować zdecydowanie, jednak ściśle przestrzegając przepisów i respektując swobody obywatelskie, nawet jeśli miałyby to utrudnić zaprowadzenie porządku	75	75	70	55	54	54
Trudno powiedzieć	1	0	3	10	3	2

UŻYCIE SIŁY WOBEC KIBICÓW

Dla organizatorów wszystkich imprez masowych, a szczególnie zawodów sportowych z udziałem kibiców konkurencyjnych drużyn, najbardziej newralgiczny jest moment zbierania się i rozchodzenia uczestników. Jeśli chodzi o akceptowane metody działania policji wobec kibiców, to zdecydowana większość opowiedziała się za tym, by policjanci spokojnie obserwowali zachowanie osób udających się na imprezy sportowe lub wracających z nich i reagowali siłą tylko w razie pojawiania się aktów wandalizmu lub przemocy. Opcję przeciwną, tzn. zgodę na użycie siły w celach prewencyjnych, akceptuje niespełna co czwarty ankietowany.

Również i w tym przypadku poglądy na temat dopuszczalnego zachowania policji są najsilniej zróżnicowane ze względu na wiek oraz wykształcenie respondentów. Tylko mniej niż co siódmy z najmłodszych ankietowanych wyraża zgodę na użycie siły przez policję zanim dojdzie do aktów wandalizmu lub przemocy, natomiast wśród najstarszych respondentów liczba ta zwiększa się do jednej trzeciej. Użycie siły w celach prewencyjnych wyraźnie rzadziej akceptują osoby z wykształceniem wyższym niż podstawowym.

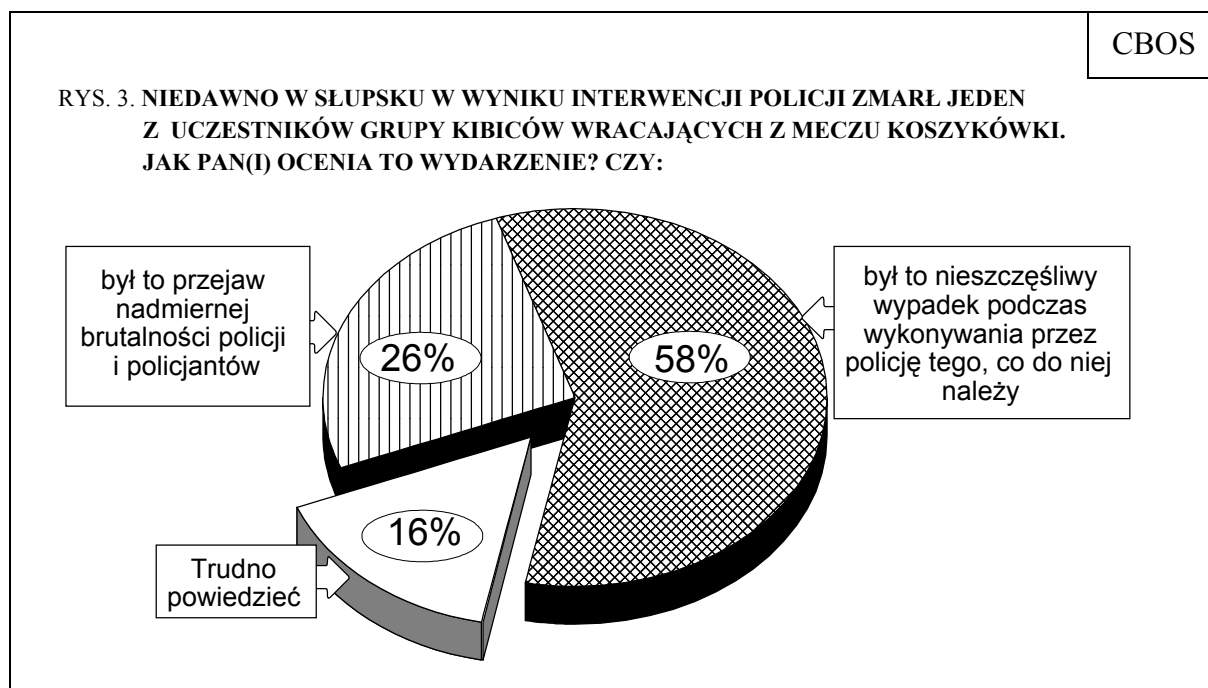
Tabela 2

w procentach

Wykształcenie	Jak, Pana(i) zdaniem, powinna reagować policja na zachowanie kibiców udających się lub wracających z zawodów sportowych, meczów? Czy policja powinna:		
	spokojnie obserwować i reagować siłą tylko na pojawiające się akty wandalizmu, niszczenie mienia, ataki na przechodniów itp.	przeciwdziałać, to znaczy rozpędzać tłum nawet z użyciem siły, mimo że nie dochodzi jeszcze do aktów wandalizmu lub przemocy	Trudno powiedzieć
Podstawowe	60	32	8
Zasadnicze zawodowe	77	21	2
Średnie	79	18	2
Wyższe	87	10	4

OCENA WYDARZEŃ W SŁUPSKU

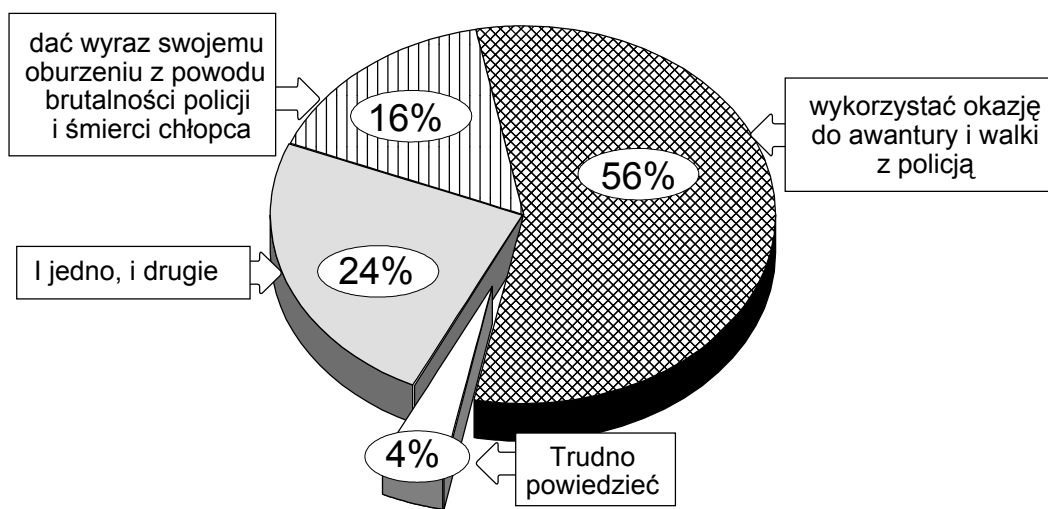
Śmierć trzynastoletniego kibica w Słupsku, będąca bezpośrednią przyczyną późniejszych zamieszek w mieście, rzadziej jest interpretowana przez badanych jako przejaw nadmiernej brutalności policji czy policjantów, częściej zaś postrzegana jest jako nieszczęśliwy wypadek podczas wykonywania przez policję swoich zadań. Trzeba jednak zastrzec, że sondaż był przeprowadzony przed zmianą przez prokuraturę kwalifikacji prawnej czynu policjanta winnego śmiertelnego pobicia w Słupsku i zaostreżenia zarzutów wobec niego - oskarżenia o umyślne pobicie i nieumyślne spowodowanie śmierci.

Wyraźnie bardziej krytyczne opinie na temat policji wyrażają mężczyźni (31%) niż kobiety (22%). Częściej niż inni o brutalności stróżów bezpieczeństwa są także przekonani respondenci w wieku od 25 do 34 lat, mieszkańcy dużych miast (od 101 do 500 tys. ludności), o prawicowych bądź centrowych poglądach politycznych.

Opinie Polaków o późniejszych zamieszkach na ulicach Słupska są nieco mniej jednoznaczne. Co prawda ponad połowa respondentów (56%) przychyliła się do opinii, że w większym stopniu były one wykorzystaniem przez młodych ludzi okazji do awantury i walki z policją niż wyrazem ich oburzenia z powodu brutalności policji i śmierci chłopca, jednak w sumie spory odsetek badanych wykazuje zrozumienie dla motywów młodych ludzi, które wyprowadziły ich na ulicę. Dwie piąte respondentów (40%) sądzi, że zamieszki w Słupsku były po trosze i tym, i tym, a więc - jak można przypuszczać - rozpoczęły się jako wyraz protestu młodzieży, a potem przekształciły w awanturę pseudokibiców z policją, bądź w ogóle były przede wszystkim wyrazem gniewu młodych ludzi z powodu śmierci ich kolegi.

RYS. 4. ŚMIERĆ CHŁOPCA SPOWODOWAŁA ZAMIESZKI ULICZNE I WALKI Z POLICJĄ, W KTÓRYCH KILKADZIESIĄT OSÓB, W TYM WIELU POLICJANTÓW, ZOSTAŁO RANNYCH. CZY, PANA(I) ZDANIEM, MŁODZI LUDZIE WYCHODZĄC NA ULICĘ CHCIELI PRZED E WSZYSTKIM:

KTO PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚĆ?

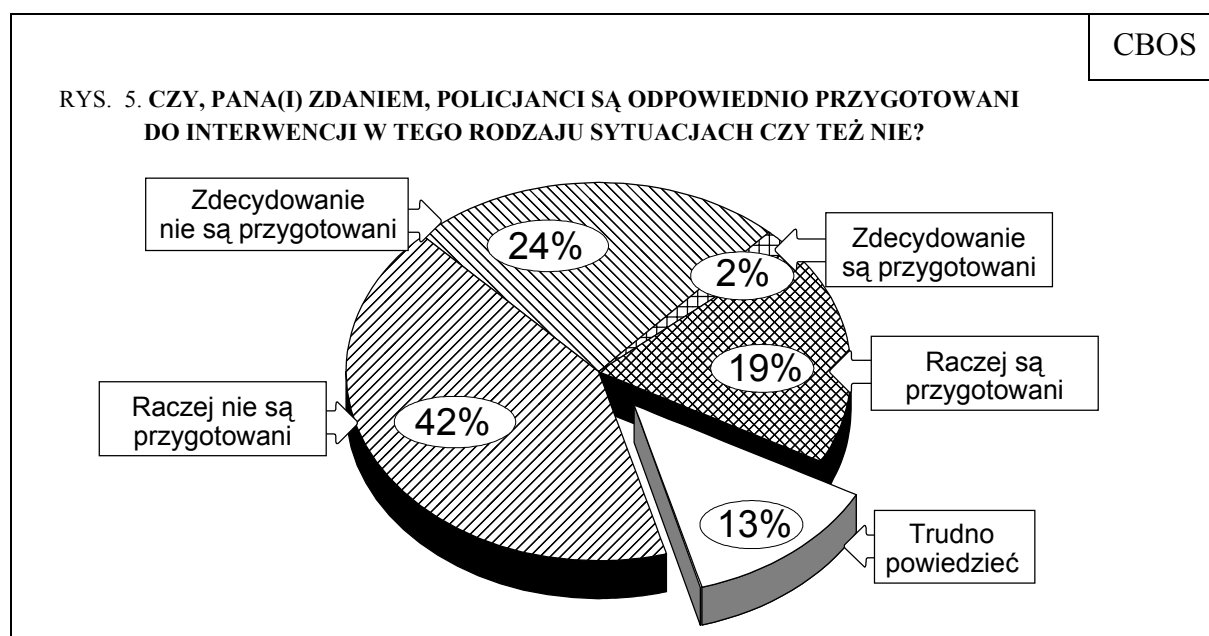
Ankietowani odpowiadając na pytanie otwarte o odpowiedzialność za wydarzenia w Słupsku wymieniali przede wszystkim przedstawicieli obu stron bezpośrednio w nie zaangażowanych: najczęściej młodzież lub kibiców (31% wskazań), nieco rzadziej - policję (21%). Poza tym wymieniali osoby i instytucje odpowiedzialne za wychowanie młodzieży: przede wszystkim rodziców i dom (20%), a także - rzadziej - inne instytucje uczestniczące w procesie wychowania młodzieży, np. szkołę, Kościół (6%).

		CBOS
Kto, Pana(i) zdaniem, przede wszystkim ponosi odpowiedzialność za wydarzenia w Słupsku?		
Bezpośrednio zaangażowani		
Kibice/młodzież		31%
Policja		21%
Zarówno młodzież, jak i policja		9%
Inne grupy odpowiedzialne bądź inne przyczyny		
Rodzice, rodzina - w tym rodzice kibiców; tych, którzy wyszli na ulice		20%
Organizatorzy imprez sportowych		7%
Niewłaściwe wychowanie młodzieży, instytucje wychowawcze: dom, szkoła, Kościół		6%
Media: radio, telewizja; dziennikarze		3%
Władze lokalne		2%
Państwo, rząd		2%
Sytuacja życiowa młodzieży, bezrobocie, brak perspektyw		1%
Złe prawo, złe ustawodawstwo w kwestii odpowiedzialności karnej nieletnich		1%
Całe społeczeństwo		1%
Trudno kogokolwiek obwiniać, wszyscy		2%
	Trudno powiedzieć	13%
Było to pytanie otwarte. Badani mogli udzielić kilku odpowiedzi.		

Ankietowani mówili również o odpowiedzialności organizatorów imprez sportowych, a także dziennikarzy i mediów nadających rozgłos tym wydarzeniom w momencie ich rozgrywania się i tym samym podgrzewających atmosferę. Jako współodpowiedzialnych wymieniali także władze lokalne, państwo i rząd. Do sporadycznych należały wypowiedzi szukające przyczyn tych zamieszek w sytuacji życiowej młodzieży - wysokim bezrobociu, braku życiowych perspektyw, a także wadach systemu ścigania i złym ustawodawstwie dotyczącym przestępczości nieletnich.

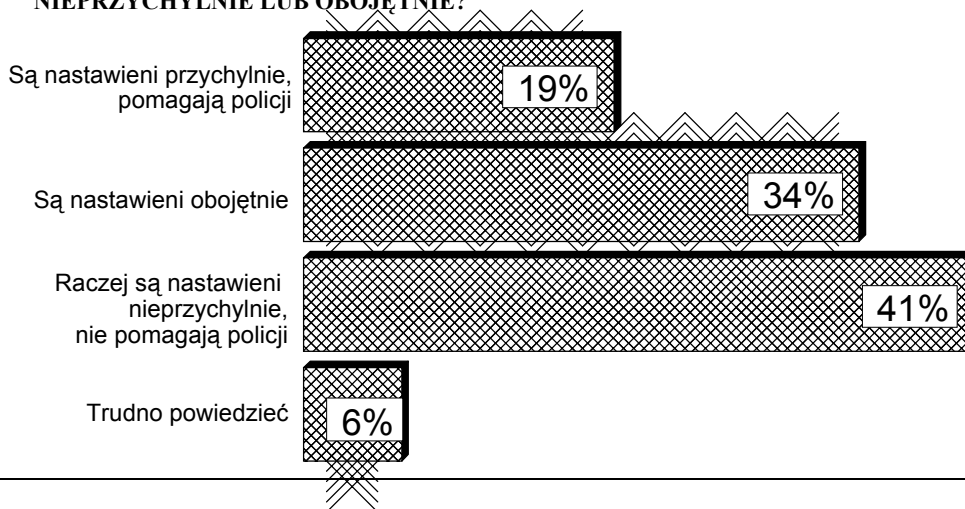
POLICJA: NIE PRZYGOTOWANI W NIEPRZYJAZNYM OTOCZENIU

Zdaniem zdecydowanej większości respondentów, policja okazała się nie przygotowana do interwencji w sytuacji ulicznych zamieszek, w rodzaju tych, jakie miały miejsce w Słupsku, przy czym co czwarty ankietowany uważa, że okazała się do tego całkowicie nie przygotowana. Tylko co piąty badany ocenia, że umiejętności policji zachowania się w takich sytuacjach są wystarczające.

W Słupsku okazało się, że policja nie cieszy się poparciem dużej części tamtejszej społeczności - w czasie interwencji niejednokrotnie zdarzały się sytuacje atakowania policjantów przez osoby nie uczestniczące bezpośrednio w zajściach, np. z okien domów. Zapytaliśmy ankietowanych, czy - ich zdaniem - policja w naszym kraju cieszy się poparciem, czy pracuje w „przyjaznym” czy też „wrogim” otoczeniu społecznym. Wśród respondentów dominuje opinia (41%), że polskie społeczeństwo nie jest przychylnie nastawione do policji i raczej nie pomaga jej w pracy. Co trzeci badany (34%) sądzi, że stosunek Polaków do policji charakteryzuje przede wszystkim obojętność. Jedyne mniej niż jedna piąta ankietowanych (19%) uważa, że społeczeństwo sprzyja policji podczas jej pracy i jest skłonne pomagać jej w wypełnianiu obowiązków.

RYS. 6. JAK PAN SĄDZI, CZY OGÓLNE RZECZ BIORĄC LUDZIE W POLSCE SĄ NASTAWIENI DO POLICJI PRZYCHYLNIE, POMAGAJĄ JEJ W PRACY, CZY TEŻ RACZEJ NIEPRZYCHYLNIE LUB OBOJĘTNIE?

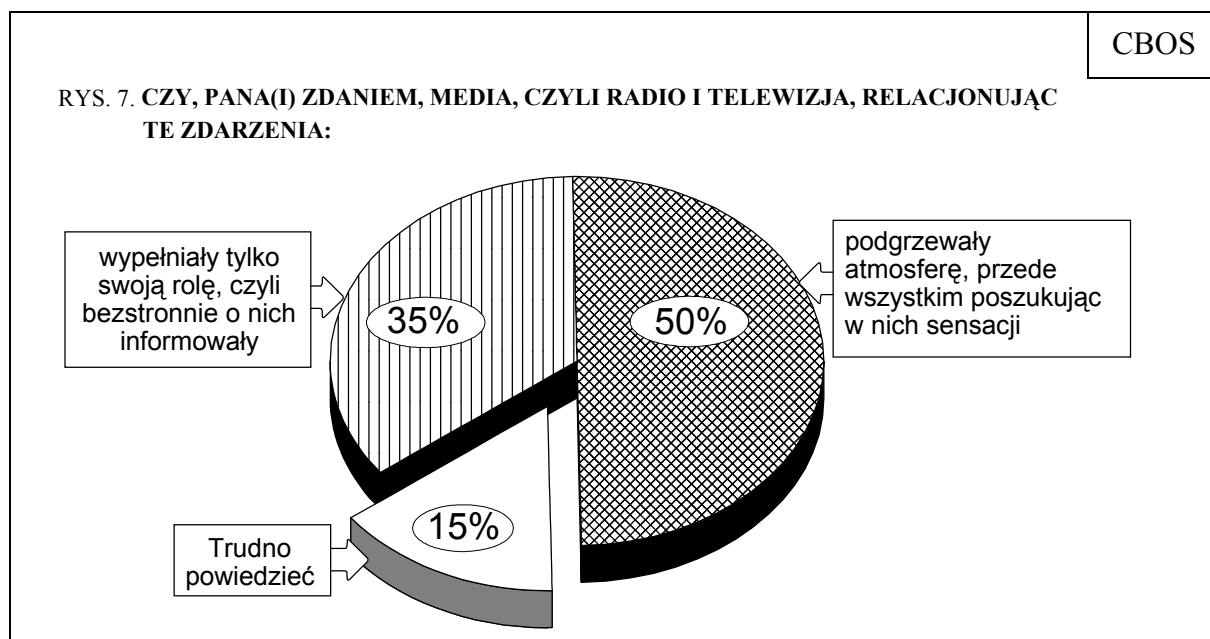
O nieprzychylnym nastawieniu społeczeństwa do policji przekonana jest blisko połowa kobiet (46%) i tylko jedna trzecia mężczyzn (34%). Przeświadczenie to mają najczęściej mieszkańcy najmniejszych i największych miast, a w grupach zawodowych - kadra kierownicza i inteligencja oraz pracownicy umysłowi niższego szczebla. Natomiast o tym, że generalnie społeczeństwo raczej sprzyja policji podczas jej pracy, częściej niż pozostali przekonani są respondenci w starszym wieku, z wykształceniem podstawowym, mieszkający na wsi.

MEDIA: INFORMOWAĆ CZY SPRZEDAWAĆ INFORMACJE

Mimo iż niewielki odsetek badanych wymieniał dziennikarzy i media jako odpowiedzialnych za wydarzenia w Słupsku, to jednak sam fakt, że znaleźli się w spontanicznych wypowiedziach wydaje się istotny. Niektóre stacje odegrały w tych wydarzeniach niejednoznaczną rolę - relacjonowały ich przebieg, a jednocześnie zostały oskarżone o nieodpowiedzialność³ i o to, że swoimi relacjami przyczyniły się do kreowania zdarzeń bądź wpływały na bardziej dramatyczny ich przebieg.

³ M.in. przez wiceministra spraw wewnętrznych Bogdana Borusewicza.

Respondenci zapytani wprost o rolę mediów w tych wydarzeniach skłaniają się do krytycznej oceny ich roli. Co drugi ankietowany (50%) uważa, że radio i telewizja swoimi relacjami podgrzewały atmosferę, poszukując w tych zajściach przede wszystkim sensacji. Tylko więcej niż co trzeci respondent (35%) pozytywnie ocenił sposób informowania przez media, zgadzając się z opinią, że radio i telewizja wypełniały jedynie swoją rolę i bezstronnie informowały o dramacie rozgrywającym się na ulicach Słupska.

Najbardziej krytyczne w ocenie roli mediów są osoby z wyższym wykształceniem, młode (do 24 roku życia), mieszkające w największych miastach, zadowolone ze swoich warunków materialnych. O negatywnej roli mediów w zdecydowanej większości są przekonani też przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, pracownicy fizyczno-umysłowi, robotnicy wykwalifikowani oraz uczniowie i studenci. O bezstronności zaś najczęściej mówią rolnicy i prywatni przedsiębiorcy.

Oceny mediów w tym względzie są zróżnicowane przez poglądy polityczne ankietowanych. Wyraźnie krytyczniej postrzegają je osoby o poglądach lewicowych niż prawicowych.

Tabela 3

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, media, czyli radio i telewizja, relacjonując te zdarzenia:	Deklarowane poglądy polityczne		
	lewicowe	centrowe	prawicowe
– wypełniały tylko swoją rolę, czyli bezstronnie o nich informowały <i>czy też</i>	30	33	44
– podgrzewały atmosferę, przede wszystkim poszukując w nich sensacji	63	54	43
Trudno powiedzieć	7	14	35

W elektoratach partii politycznych najwięcej głosów krytycznych można znaleźć wśród zwolenników SLD, UP i UW, natomiast sympatycy AWS i PSL nie mają na ten temat jednoznacznej opinii.

Tabela 4

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, media, czyli radio i telewizja, relacjonując te zdarzenia:	Potencjalne elektoraty partyjne					
	SLD	UP	UW	ROP	AWS	PSL
– wypełniały tylko swoją rolę, czyli bezstronnie o nich informowały <i>czy też</i>	26	32	27	31	43	45
– podgrzewały atmosferę, przede wszystkim poszukując w nich sensacji	64	65	63	60	44	43
Trudno powiedzieć	10	3	10	9	13	12

Wydaje się, że dla dziennikarzy największą trudność w relacjonowaniu tego rodzaju zdarzeń stanowi umiejętność oceny całości przesłania, które wysyłają w eter, a zatem oceny jego sensu ogólnego oraz możliwych skutków⁴. Mówiąc inaczej, dylemat polega na tym, czy sprzedać informację, a więc skupić jak największą liczbę widzów sensacyjnymi scenami i efektownie brzmiącymi komentarzami, czy też wyłącznie informować, nie kierując się kryterium oglądalności i ambicją prześcignięcia konkurentów z innych stacji. Specjaliści od mediów przyjmują założenie, że sensacja powinna zostać specjalnością telewizji komercyjnych, natomiast zadaniem telewizji publicznej jest skupienie się raczej na warstwie informacyjnej. W przypadku wydarzeń w Słupsku niemal bezpośrednią relację z miejsca

⁴ Por. artykuł Wojciecha Sadurskiego „Informacje prawdziwe, ale szkodliwe” w „Rzeczpospolitej” z 16 stycznia ‘98.

zdarzeń przekazywała stacja TVN, natomiast inne telewizje prezentowały wiadomości w swoich najważniejszych programach informacyjnych. Jednak oceny widzów dotyczące jakości informacji dostarczanych przez poszczególne stacje nie różnią się od siebie znacząco.

Tabela 5

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, media, czyli radio i telewizja, relacjonując te zdarzenia:	Widzowie deklarujący, iż codziennie lub prawie codziennie oglądają program:			
	TVP I N=939	TVP II N=766	Polsat N=778	TVN N=289
– wypełniały tylko swoją rolę, czyli bezstronnie o nich informowały czy też	37	37	37	33
– podgrzewały atmosferę, przede wszystkim poszukując w nich sensacji	48	48	51	54
Trudno powiedzieć	15	14	12	13

Co prawda, stali widzowie TVN oceniają rolę mediów nieco bardziej krytycznie niż pozostali, jednak również osoby codziennie oglądające stacje telewizji publicznej wyraźnie częściej sądzą, że w tym przypadku media raczej podgrzewały atmosferę, niż bezstronnie o nich informowały.

★

★

★

Mimo zagrożenia przestępczością i chuligaństwem Polacy okazują się - przynajmniej w deklaracjach - zwolennikami zasady bezwzględności obowiązywania swobód obywatelskich i ścisłego przestrzegania przepisów przez policję, nawet kosztem sprawności jej działania. Również używanie siły przez policję wobec kibiców powinno być - zdaniem ankietowanych - wyłącznie reakcją na ewidentne przypadki naruszania porządku publicznego.

Odnosząc się do zamieszek na ulicach Słupska znacznie więcej osób rozpatruje je raczej w kategoriach wykorzystania przez młodych ludzi okazji do awantury i walki z policją niż jako wyraz oburzenia z powodu brutalności policji i śmierci trzynastoletniego kibica. Jednak stosunkowo wiele osób wykazuje zrozumienie dla motywów młodych ludzi, które wyprowadziły ich na ulicę.

Zdaniem większości ankietowanych, wydarzenia na ulicach Słupska pokazały, iż policjanci generalnie nie są przygotowani do interwencji w tego rodzaju sytuacjach. Jednocześnie w społeczeństwie dominuje opinia, że Polacy nie są przychylnie nastawieni do policji i raczej nie pomagają jej w pracy. Najbardziej sprzyjające policji opinie mają grupy - z różnych względów - słabsze, mogące częściej niż inni obawiać się o siebie - a więc kobiety, osoby starsze, gorzej sytuowane i mniej wykształcone.

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, w sytuacji naruszenia porządku publicznego policja powinna: 1 - interweniować zdecydowanie, twardo i nie jest wówczas ważne ściśle przestrzeganie przepisów i respektowanie swobód obywatelskich; 2 - interweniować zdecydowanie, jednak ściśle przestrzegając przepisów i respektując swobody obywatelskie, nawet jeśli miałyby to utrudnić zaprowadzenie porządku

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	30	66	4	1153
Płeć				
Mężczyźni	33	63	3	546
Kobiety	26	69	5	607
Wiek				
do 24 lat	24	74	1	160
25-34	25	71	3	205
35-44	29	68	3	247
45-54	30	66	4	215
55-64	33	62	5	142
65 lat i więcej	37	55	9	184
Miejsce zamieszkania				
Wieś	32	62	6	427
Miasto do 20 tys.	25	72	2	140
od 21 do 100 tys.	28	67	6	229
101-500 tys.	34	65	1	208
501 tys. i więcej mieszk.	24	74	2	149
Region				
Północny	26	71	3	136
Zachodni	24	72	3	122
Środkowo-zachodni	30	67	3	175
Środkowy	31	65	4	210
Wschodni	42	51	8	125
Południowo-wschodni	24	73	3	185
Południowo-zachodni	31	64	5	200
Wykształcenie				
Podstawowe	34	58	8	372
Zasadnicze zawodowe	29	68	3	321
Średnie	28	70	2	368
Wyższe	22	76	2	92
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier. i inteligencja	18	82	0	70
Prac. umysł. niż. szczebla	20	76	4	98
Pracownicy fiz.- umysł.	36	62	2	76
Robotnicy wykwalifikowani	30	65	6	138
Robotnicy niewykwalifik.	21	77	2	52
Rolnicy	41	53	6	59
Prywatni przedsiębiorcy	29	67	4	65
Bierni zawodowo				
Renciści	37	55	8	138
Emeryci	33	61	6	217
Uczniowie i studenci	23	77	0	64
Bezrobotni	26	70	4	107
Gospodynie domowe i inni	29	71	0	68
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	26	74	1	114
Sektor państwowy	21	75	4	107
Sektor prywatny	28	68	4	287
Spółdzielczość	38	62	0	26
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	30	66	4	194
201 - 325	27	68	5	235
326 - 449	28	69	3	213
450 - 599	37	61	2	164
Powyżej 599 zł	31	66	3	184
Ocena własnych war. mater.				
Złe	34	61	5	304
Średnie	28	67	5	566
Dobre	28	70	2	282
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	28	64	7	51
Raz w tygodniu	30	67	3	572
Kilka razy w miesiącu	21	74	5	152
Kilka razy w roku	32	63	5	266
W ogóle nie uczestniczy	37	58	5	109
Poglądy polityczne				
Lewica	37	60	3	279
Centrum	37	70	3	343
Prawica	28	71	1	321
Trudno powiedzieć	25	63	12	207

Tabela 2. Niedawno w Słupsku w wyniku interwencji policji zmarł jeden z kibiców wracających z meczu koszykówki. Jak Pan(i) ocenia to wydarzenie?
 Czy: 1 - był to przejaw nadmiernej brutalności policji i policjantów;
 2 - był to nieszczęśliwy wypadek, podczas wykonywania przez policję tego, co do niej należy

	(%)			
	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	26	58	16	1153
Płeć				
Mężczyźni	31	54	15	546
Kobiety	22	62	16	607
Wiek				
do 24 lat	29	56	15	160
25-34	32	59	9	205
35-44	25	60	15	247
45-54	26	57	17	215
55-64	19	62	19	142
65 lat i więcej	24	56	20	184
Miejsce zamieszkania				
Wieś	22	64	14	427
Miasto do 20 tys.	27	54	18	140
od 21 do 100 tys.	25	59	16	229
101-500 tys.	33	55	12	208
501 tys. i więcej mieszk.	28	49	23	149
Region				
Północny	29	55	16	136
Zachodni	28	63	8	122
Środkowo-zachodni	27	60	17	175
Środkowy	32	54	24	210
Wschodni	19	65	16	125
Południowo-wschodni	29	58	13	185
Południowo-zachodni	28	60	12	200
Wykształcenie				
Podstawowe	24	56	20	372
Zasadnicze zawodowe	30	57	13	321
Średnie	23	63	14	368
Wyższe	31	54	14	92
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	29	56	15	70
Prac. umysł. niż. szczebla	25	66	9	98
Pracownicy fiz. - umysł.	29	66	12	76
Robotnicy wykwalifikowani	25	57	18	138
Robotnicy niewykwalifik.	37	55	9	52
Rolnicy	27	65	8	59
Prywatni przedsiębiorcy	27	60	13	65
Bierni zawodowo				
Renciści	23	56	22	138
Emeryci	21	61	17	217
Uczniowie i studenci	27	50	23	64
Bezrobotni	35	46	19	107
Gospodynie domowe i inni	28	64	8	68
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	24	64	13	114
Sektor państwowy	32	57	11	107
Sektor prywatny	27	59	15	287
Spółdzielczość	32	41	27	26
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	27	58	15	194
201 - 325	21	58	20	235
326 - 449	24	62	14	213
450 - 599	23	58	14	164
Powyżej 599 zł	26	64	10	184
Ocena własnych war. mater.				
Złe	29	56	14	304
Średnie	24	60	17	566
Dobre	28	58	14	282
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	22	56	22	51
Raz w tygodniu	26	63	12	572
Kilka razy w miesiącu	29	52	18	152
Kilka razy w roku	26	56	18	266
W ogóle nie uczestniczy	28	52	21	109
Poglądy polityczne				
Lewica	19	69	12	279
Centrum	30	55	15	343
Prawica	31	56	13	321
Trudno powiedzieć	22	53	25	207

Tabela 3. Jak Pan(i) sądzi, czy - ogólnie rzecz biorąc - ludzie w Polsce są nastawieni do policji przychylnie, pomagają jej w pracy, czy też raczej nieprzychylnie lub obojętnie? 1 - Są nastawieni przychylnie, pomagają policji; 2 - Są nastawieni obojętnie; 3 - Są nastawieni nieprzychylnie, nie pomagają policji

	(%)				
	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	19	34	41	6	1153
Płeć					
Mężczyźni	21	39	34	6	546
Kobiety	18	30	46	6	607
Wiek					
do 24 lat	10	44	44	2	160
25-34	19	33	45	3	205
35-44	17	35	44	4	247
45-54	17	38	42	3	215
55-64	20	29	39	1	145
65 lat i więcej	32	27	27	14	184
Miejsce zamieszkania					
Wieś	23	35	33	9	427
Miasto do 20 tys.	19	28	52	1	140
od 21 do 100 tys.	16	41	39	3	229
101-500 tys.	18	36	42	5	208
501 tys. i więcej mieszk.	17	27	50	6	149
Region					
Północny	15	31	49	5	136
Zachodni	18	33	46	3	122
Środkowozachodni	20	38	34	8	175
Środkowy	16	26	44	14	210
Wschodni	26	30	30	14	125
Południowo-wschodni	24	38	35	3	185
Południowo-zachodni	18	37	42	4	200
Wykształcenie					
Podstawowe	23	32	35	9	372
Zasadnicze zawodowe	19	38	38	5	321
Średnie	17	33	47	4	368
Wyższe	17	37	44	2	92
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	16	29	52	3	70
Prac. umysł. niż. szczebla	13	27	55	5	98
Pracownicy fiz. - umysł.	20	25	45	10	176
Robotnicy wykwalifikowani	18	51	30	1	138
Robotnicy niewykwalifik.	18	41	36	4	52
Rolnicy	22	40	32	6	59
Prywatni przedsiębiorcy	16	42	41	1	65
Bierni zawodowo					
Renciści	26	27	37	10	138
Emeryci	27	30	31	12	217
Uczniowie i studenci	18	35	46	0	64
Bezrobotni	12	40	47	1	107
Gospodynie domowe i inni	13	32	49	6	68
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	14	27	50	9	114
Sektor państwowy	20	33	45	1	107
Sektor prywatny	16	40	40	3	287
Spółdzielczość	15	40	41	4	26
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	16	41	39	4	194
201 - 325	15	34	44	6	235
326 - 449	21	27	46	6	213
450 - 599	22	37	36	5	164
Powyżej 599 zł	22	32	39	7	184
Ocena własnych war. mater.					
Złe	14	35	44	6	304
Średnie	21	35	38	6	566
Dobre	21	33	42	4	282
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	20	32	41	6	51
Raz w tygodniu	21	37	37	5	572
Kilka razy w miesiącu	13	35	43	9	152
Kilka razy w roku	18	34	42	6	266
W ogóle nie uczestniczy	21	25	49	4	109
Poglądy polityczne					
Lewica	18	40	39	3	279
Centrum	19	34	42	5	343
Prawica	22	36	37	5	321
Trudno powiedzieć	18	26	45	11	207

Tabela 4. Czy, Pana(i) zdaniem, media, czyli radio i telewizja, relacjonując te zdarzenia: 1 - wypełniały tylko swoją rolę, czyli bezstronnie o nich informowały; 2 - podgrzewały atmosferę, przede wszystkim poszukując w nich sensacji

	(%)			
	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	35	50	15	1150
Płeć				
Mężczyźni	34	52	13	546
Kobiety	36	47	17	605
Wiek				
do 24 lat	33	60	7	160
25-34	31	55	14	205
35-44	38	49	13	247
45-54	41	52	8	215
55-64	35	40	25	141
65 lat i więcej	30	41	29	182
Miejsce zamieszkania				
Wieś	30	44	26	427
Miasto do 20 tys.	40	47	12	140
od 21 do 100 tys.	40	50	10	229
101-500 tys.	40	54	6	205
501 tys. i więcej mieszk.	30	61	9	149
Region				
Północny	32	53	15	134
Zachodni	32	59	9	122
Środkowo-zachodni	32	46	15	175
Środkowy	34	49	14	210
Wschodni	34	49	17	125
Południowo-wschodni	33	46	21	185
Południowo-zachodni	38	48	14	199
Wykształcenie				
Podstawowe	32	41	26	370
Zasadnicze zawodowe	40	49	11	321
Średnie	38	53	10	367
Wyższe	21	73	7	92
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	19	74	8	70
Prac. umysł. niż. szczebla	40	53	7	98
Pracownicy fiz. - umysł.	29	64	7	76
Robotnicy wykwalifikowani	32	61	8	138
Robotnicy niewykwalifik.	40	47	14	52
Rolnicy	42	32	26	59
Prywatni przedsiębiorcy	46	46	8	65
Bierni zawodowo				
Renciści	40	34	27	138
Emeryci	31	43	26	214
Uczniowie i studenci	31	61	9	64
Bezrobotni	39	50	11	107
Gospodynie domowe i inni	42	44	14	68
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	27	65	8	114
Sektor państwowy	47	45	9	107
Sektor prywatny	31	60	9	287
Spółdzielczość	42	53	4	26
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	36	46	19	194
201 - 325	38	45	18	235
326 - 449	35	54	11	213
450 - 599	41	48	11	162
Powyżej 599 zł	31	59	11	184
Ocena własnych war. mater.				
Złe	38	47	15	302
Średnie	35	47	18	565
Dobre	32	58	10	282
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	47	40	13	51
Raz w tygodniu	36	46	18	571
Kilka razy w miesiącu	35	50	15	152
Kilka razy w roku	34	54	12	264
W ogóle nie uczestniczy	31	59	9	109
Poglądy polityczne				
Lewica	30	63	7	279
Centrum	33	54	14	341
Prawica	44	43	13	321
Trudno powiedzieć	34	35	32	206